FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 104 — CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, MAY 26, 1948 — LETO L. — VOL. L.

Librarian of Congress
Washington, D. C.

VESTI IZ SLOVENIJE

NOVI BELGRAD. — Belgrad postaja v komunističnem svetu vedno pomembnejši. Kakor je igral vlogo v zgodovini v bojih med Turki in kristjani, tako jo igra sedaj v boju med komunizmom in demokratčnim zahodnjim svetom. V Belgradu je danes centrala Kominforma, komunistične centrale za vse delo v zapadnih deželah. Le veliko komando si je ohranila Moskva, podrobno delo razširjenja komunizma dirigirajo iz Belgrada. Komunitsi vseh zapadnih dežel so tu zbrani na delu.

V Belgradu ima sedež tudi takoimenovani vseslovanski odbor, ki mu načeluje hrvaški komunist in nekdanji španski bojevnik Božidar Maslarič in kjer ima odločilno besedo Rus Igor Nikolajevič Medvjejev.

EGIPTOVSKE PIRAMIDE. — Sedanji Belgrad je premajhen za vse velike načrte, ki jih imajo komunisti z njim. Zato letos hite zidat nov del mesta z imenom "Novi Belgrad" na severni strani reke Save pred njenim izlivom v Donavo. Tam postavijo velika poslopja za vladne in druge komunistične urade. Kako bodo to delali? Vpregli so vse. Najprej pač veliko število onih, ki jih obsodijo na prisilno delo. Kadar manjka kje delavcev je treba samo sodnikov in delavcev se za vse dobi. Zastonjskih delavcev. Potem je v Jugoslaviji še mnogo nemških vojnih ujetnikov. Tudi ti reveži, ki po treh letih miru še ne morejo domov, so vpreženi na to delo. Prignali so delovne kolone iz južne Srbije zlasti Albance. Tudi mladinske brigade bodo letos morale delati za Belgrad. Tudi tisoči hrvatskih mladih fatnov in deklet bodo delali tlako komunizmu, ker tako zahteva partija. Pritegnili pa so tudi Belgrajčane na "prostovoljno" delo. Ti so se v začetku zelo slabo odzvali, ko so jih vabili. Toda komunisti so drugič poslali močnejši poziv, ki se glasi kot ukaz in Belgrajčani bodo radi ali neradi delali "prostovoljno delo" za Novi Belgrad.

Egiptovski faraoni so tudi postavili velike stvari: egiptovske piramide Imeli so sužnje za delo. Tako jih ima tudi današnji komunizem. Kot pričajo piramide o nasilju, tako bo pričal novi Belgrad.

BREZ OKUSA. — Faraonske piramide so spadale v puščavo, kamor so bile postavljene, o načrtih novega Belgrada trdijo, da hiše v tej obliki kot so v načrtih prav nič ne spadajo v tisto okolico med Savo in Donavo. Novi gospodarji se ne brigajo za lepoto in ne za skladnost z okolico,

(Delje na 3. strani)

Žrtve Lidic tudi proti Rdečim

Praga. — Major Joseph Horak je član družine. ki je bila vsa pobita pred šestimi leti, ko so nacisti češko naselbino Lidice uničili in njeno prebivalstvo pobili radi političnega maščevanja. Lidice so postale v svetovnem časopisju simbol češkega trpljenja pod nacisti. Horak je takrat služil v britanskem zrakoplovstvu in se boril za osvobojenje svoje domovine.

Ko so komunisti dobili oblast v Čehoslovaški, je Horak s svojo ženo zbežal na Angleško. Sedaj objavlja Narodni odbor za Lidice, da Joseph Horak nima nobene pravice govoriti o lidiških žrtvah in nima nič skupnega z narodnim odporom Čehov proti nacistom. Horak namreč sedaj v Angliji govori o grozotah, ki jih uprizarja komunističin režim na Čehosolvaškem proti svobodoljubnemu prebivalstvu na podobne načine, kot so napravili nacisti v Lidicah.

Tri na dan

Ivan Subašič, bivši zunanji minister Jugoslavije, ki je pomagal Titu do moči v usodnem trenutku, bo prišel v kratkem pred sodišče. Obtožen bo izdajstva proti svojemu nekdanjemu "tovarišu."

* * *

Sovjetska zveza bo vrnila Ogrski 203 bojnih zastav, ki so jih vzele carske armade Madžarom v 18. in 19. stoletju. Lačni Madžari bi najbrže raje imeli, če bi jim Moskva vrnila del žita, ki ga je pokradla na Ogrskem zadnja tri leta.

* * *

Tito je dal pomoriti toliko profesionistov, ali jih je poslal v rudnike in koncentracije, da je bila Moskva prisiljena rekrutirati 100 bolgarskih zdravnikov in jih poslati v službo v Jugoslavijo.

Med Slovenci v Argentini in Kanadi

Olga Ivana Turk. — Na potovanju z ladjo "Santa Cruz" iz Italije v Argentino je 22. marca pred prihodom ladje v Rio de Janeiro umrla Olga Ivana Turk, hčerkica Alojzija in Marije Turk iz Velikih Lašč, ki je bila rojena pred tremi meseci v senigalskem taborišču. Umrlo Olgico so izkrcali v Rio de Janeiro dne 23. marca ter jo naslednjega dne pokopali na tamošnjem pokopališču. Turkova družina je v zadnjih letih izgubila že dva sinova in sicer so sina Janeza med vojno ubili komunisti doma, sin France pa je, v 15. letu starosti, umrl 25. avgusta 1945 v Monigu pri Trevisu v Italiji ob preselitvi tamošnjega slovenskega taborišča iz Monига v Servigliano.

Poročila sta se na velikonočni pondeljek v kapeli Jose Ingenieros Slovenec Franc Korošec, akademik in Hrvatico Slavica Povic, akademičarka.

Vesel dogodek. Družina Janeza in Kristine Jelenec je dobila 5. t. m. drugega sinčka, ki je pri krstu dobil ime Matevž Anton.

Poroka. V cerkvi sv. Rosa iz Lime na calle Pasco sta se v nedeljo 10. aprila poročila g. Anton Jenko, pisarniški uradnik v Buenos Aires, in gdč. Jelica Belič, bivša trgovska nameščenka v Ljubljani, ki je prišla z zadnjim transportom "Santa Cruz." Poročil ju je g. Ladislav Lenček.

Poroka. Iz Kanade smo dobili sporočilo, da se je tam poročila gdč. Terezija Černe z g. Marušičem takoj ob prihodu tja, kamor je prišla koncem marca.

—o—

Kadar morate ponoči preko ceste, imejte na sebi vedno kak bel predmet, da vas voznik lažje opazi.

Razne najnovejše svetovne vesti

CAIRO. — Zastopnik petih arabskih narodnosti so se sešli v Ammanu, glavnem mestu Trans Jordana, da bi sestavili odgovor na poziv Zveze narodov, naj se ustavijo sovražnosti v palestinski vojni.

Arabci še vedno vztrajajo na tem, da morajo Judje izvesti razorožitev in sprejeti arabsko suvereniteto nad Sveto deželo. Vedo pa dobro, da Judje tega nikoli ne bodo sprejeli dokler imajo v svoji oblasti celo bogato morsko obal Palestine in še moderni del Jeruzalema.

Arabci mislijo, da bi prenehanje bojevanja dalo Judom samo neopravičeni oddih in čas, da dopolnijo svoje zaloge orožja in potem začno vojskovanje na novo.

* * *

JERUZALEM. — Usoda svetega mesta je še vedno neodločena. Dočim so Arabci zavzeli notranje staro mesto, je moderni del mesta še vedno v judovskih rokah.

Stebri dima, ki se dvigajo nad pogorišči v Jeruzalemu so tako visoki, da se vidijo prav do Mrtvega morja. Arabci počasi napredujejo. Nočejo pa v uličnih bojih brez potrebe izpostavljati moštva, ker so prepričani, da se Judje morajo kmalu udati.

* * *

TEL AVIV. — Egitovski bombniki so bombardirali skladišča olja severo-vzhodno od Tel Aviva. Judovske čete so izpraznile Yad Mordechai, moderno judovsko naselbino, ki jo je egiptovska artilerija obstreljevala 24 ur.

* * *

WASHINGTON. — Predsednik Truman je danes sprejel predsednika države Izrael na tridesetminutni razgovor. Dr. Weizmann, novoizvoljeni predsednik Izraela, je prosil Trumana za 100,000,000 dolarjev posojila, ki ga rabi judovska država za svojo ureditev in obnovo Dr. Weizmann je po avdijenci povedal, da se bo posojilo uporabilo predvsem za naselitev judovskih beguncev iz Evrope. 15,000 beguncev bo judovska država sprejemala vsak mesec. Ti morajo dobiti sredstva, da si oskrbe prebivališča in prehrano. Oni nimajo nič in morajo začeti življenje znova. V ta namen so potrebna večja denarna sredstva. Poleg tega rabi Izrael denar, da si bi mogel urediti javno upravo, obnoviti poljedelstvo in si zgraditi potrebne obrambne vojaške edinice. Imeti mora nekaj tankov in vsaj majhno svoje zrakoplovstvo

Poleg posojila je dr. Weizmann prosil naj Združene države čimprej dvignejo zaporo nad izvozom orožja v Srednji vzhod. Dr. Weizmann je rekel, da upa, da njegove prošnje niso bile zastonj.

* * *

OXFORD. — Tukajšnja univerza je podelila princezi Elizabeti časten naslov doktorja civilnega prava.

* * *

CAIRO. — Egipt in Sirija sta sklenili pomorsko blokado Palestine. Združene države so takoj odgovorile, da blokade ne priznavajo in je ne bodo respektirale.

Zlo rodi zlo

Atentat na komunističnega poslanca v Sloveniji.

Ljubljana. — Poslanec Ljudske skupščine Franc Moškerc je postal žrtev atentata. Ubijalci doslej niso znani. Policijske oblasti ne dajejo nobenih pojasnil. Komunistično časopisje proslavlja pokojnega kot vnetega komunističnega javnega delavca. Žalosten slučaj, je dokaz več kako žalostne razmere so nastale v domovini vseld neznosnega komunističnega pritiska in gospodarske mizerije.

—o—

Mrs. Eleonore Roosevelt ponovno izvoljena

Lake Success. — Odbor Zveze Narodov za človeške pravice je soglasno izvolil dosedanjo predsednico Mrs. Eleonore Roosevelt še za leto 1948. Pred volitvijo je bila ostra debata med gospo Roosevelt in sovjetskim delegatom A. N. Pavlovim, ki se je pritožil, da Združene države zavlačujejo potna dovoljenja za sovjetske delegate in uradnike. Mrs. Roosevelt je kratko odgovorila: "Če bi v Rusiji ne bilo zavlačevanja, bi ga tudi pri nas ne bilo."

Zunanji minister Irske v Ameriki

New York. — Semkaj je prispel zunanji minister Irske na konferenco s Paul C. Hoffmanom, šefom urada za pomoč Evropi. Izjavil je, da bo Irska rada pomagala, da se izvrši Marshallov načrt.

Jutri začne proces proti morilcu Gandija

New Delhi. — Morilec, ki je izstrelil tri kroglje na Mahatma Gandija, indijskega narodnega voditelja, bo jutri prišel pred sodišče. Morilec je 25 let star, član visoke kaste Brahminov, izobražen fanatik in zmešanec Z njim vred bo na zatožni klopi še 8 drugih, ki so bili zapleteni v zaroto proti Gandijevem življenju. O morilcu pravijo, da govori zelo svobodno, pripoveduje podrobne okolnosti in imenuje vse tovariše, s katerimi je sodeloval v nacionalno šovinistični indijski organizaciji Mahasabha. Pričakujejo, da bo proces trajal več mesecev Če bo morilec spoznan, da je umsko zdrav in odgovoren za svoje dejanje, bi moral biti obešen. Vendar mnogi verujejo, da bo pomiloščen že zato, ker je Gandi vse svoje življenje učil, da na nasilje ni odgovarjati z nasiljem Sedanji vladajoči v Indiji bodo poklonili življenje morilcu iz spoštovanja do svojega velikega narodnega voditelja.

—o—

Češka zopet zapira demokratske politike

Praga. — Češkoslovaška vlada je dala zapreti zopet kakih trideset vidnejših predstavnikov demokratskih p o l i t i č n i h strank. Med njimi so člani izvršnega odbora češke ljudske stranke in slovaške demokratske stranke. Vsi so obtoženi da so rovali proti sedanji vladi.

GENERAL MOTORS CORP. JE PODPISALA DVELETNO POGODBO

Povišanje 11c. na uro. Avtomobili bodo dražji

Detroit. — General Motors Corporation in Unija sta podpisali novo, dveletno pogodbo, ki dovoljuje delavstvu povišanje plač za 11 centov na uro in predvideva nadaljna povišanja, če se bodo dvigale cene življenskim potrebščinam.

S tem je urejen mezdni spor in preprečena stavka 225,-000 delavcev v devetdesetih industrijah General Motors.

Končana bo na ta način tudi 14 dnevna stavka 73,000 delavcev pri Crysler Corporation.

Pogodba velja od 28. maja 1948 do 28. maja 1950. Dovoljuje 8c. povišanja plače na uro radi sedanjega zvišanja cen življenskih potrebščin in dodatno povišanje treh centov na uro radi samega zboljšanja dosedanjih plač. S tem bo povprečna delavska plača pri General Motors $1 61 na uro.

Kompanija obljubjla, po pogodbi, da bo povišala plače vselej za en cent na uro, kadarkoli bo urad za delavsko štatistiko ugotovil zvišanje cen živil za 1.14 točk. Če pa se zvišanje cen živil dvigne do 175 točk, obljublja kompanija zvišanje plač za 10 centov na uro.

Na drugi strani je unija pristala, da se bodo znižale plače v istem sorazmerju, če bodo cene padale. Vendar celotno znižanje ne sme biti nad 5 centov na uro.

Kompanija je sporazumna, da poviša plače za nadaljne 3 cente na uro, dne 29. maja 1949, brez ozira na cene na življskem trgu.

Plače se bodo določale vsake tri mesece začenši s prvim tromesečjem, ki sledi 1. septembru 1948.

Zastopnik CIO Unije električnih delavcev, ki zastopa 40,000 članov, je izjavil, da je kompanija stavila isto ponudbo tudi njihovi Uniji.

Zastopniki delavstva so zadovoljni in povdarjajo, da pogodba pomeni zmago delavstva na splošno. Ne samo milijon članov te unije bo uživalo njene dobrote, ampak vse delavstvo Amerike bo radi te pogodbe dobilo nekaj ekonomske pravice.

Na drugi strani se povdarja, da bo to povišanje plač prineslo močno povišanje cen avtomobilov. Fordi, Plymouthi, Chevroleti bodo pred koncem leta že po 2,000 dolarjev. Srednje cene boljših vrst avtomobilov bodo 2,600 dolarjev. Nastaja strah, da srednji in delavski sloj ne bosta mogla več nabaviti novih avtomobilov.

Povišanje plač bo skupno znašalo takoj 55,000,000 dolarjev samo pri General Motors. V celi avtni industriji pa je skupna vsota celotnega povišanja 220,-000,000 dolarjev.

—o—

Francija zahteva ameriško garancijo

Pariz. — Francoska vlada zahteva, da Združene države Amerike podpišejo garancijsko izjavo, da bodo z vsemi sredstvi čuvale varnost Francije. Samo pod tem pogojem bi Francija mogla pristati, da se začne zopet razvijati nemška industrija po ameriških načrtih in zahtevah.

—o—

Governer Arizone umrl

Phoenix. — Governer Sidney P. Osborn je umrl Bil je 64 let star. Pomagal je sestaviti konstitucijo za Arizono in bil eden prvih visokih uradnikov te države. Bolan je bil že od septembra 1946.

Pozor, narodne noše!

Vse žene in dekleta, ki imate narodno nošo, ste prijazno vabljene, bližnje in oddaljene, da pridete v nedeljo 30. maja k fari sv. Lovrenca ter se udeležite procesije Sv. Reš. Telesa. Zbirališče narodnih noš bo ob pol dvanajstih na šolskem dvorišču. Udeležite se v velikem številu ter povečajte slavnost.

—o—

NOVI GROBOVI

Magdalena Salay

Umrla je Magdalena Salay, mati Ernsta, Alberta, Matthew, Veronike, Elizabete, Sofije, Ardell, Jozefine in Elsie. Leži na mrtvaškem odru Golubovega pogrebnega zavoda. Pogreb bo v petek. Mrtvaško opravilo se prične ob 9:30 v cerkvi Sv. Pavla na 40. cesti. Pokojna je bila rodom iz Nedeljice v Prekmurju in je prišla v Ameriko leta 1912.

Mary Makse

V mestni bolnišnici je preminula Mary Makse, stanujoča na 955 Addison. Pogreb bo oskrbel zavod Jos. Zele in sinovi. Čas še ni določen. Bomo vse podatke o pogrebu objavili prihodnjič.

Frank Fritz

V pondeljek zvečer je umrl v Mendenhall, Miss., Frank Fritz iz 1243 E. 124 St., Cleveland, O. Živel je pri hčeri, Mrs. Dorothy Nelson. Poleg hčere zapušča soprogo Rose in enega vnuka.

Rojen je bil leta 1899 v vasi Vesela gora pri Šent Rupertu na Dolenjskem. Truplo bo pripeljano v Cleveland v sredo pod oskrbo Grdinovega pogrebnega zavoda. Pogreb bo v petek ob 10 uri v cerkev sv. Tomaža na E. 93 in Superior Ave.

—o—

Odleteli so v svobodo

London. — Osem češkoslovaških pilotov je priletelo na Manston Airfield, v Angliji. "Izposodili" so si letalo na nekem aerodromu v Češki in odleteli, Načrt za beg so delali od prvega dne, ko je komunistična stranka prevzela oblast v njihovi domovini.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Ne bo lista—

V pondeljek 31. maja bo praznovanje Spominskega dne in naš list tisti dan ne bo izšel. Urad Ameriške Domovine bo zaprt v soboto, nedeljo in pondeljek, da dobijo tako naši uslužbenci skupaj nekaj dni oddiha. V torek zjutraj ob osmih bomo pa zopet uradovali kot navadno.

Prijetna zabava—

Podružnica 25 Slovenske ženske zveze bo priredila prijetno zabavo nocoj ob osmih v cerkveni dvorani sv. Vida. Cenjeno občinstvo je prijazno vabljeno na to zabavo. Preskrbljeno bo za razna fina okrepčila. Nikomur ne bo žal, ki bo prišel.

Mr. Boyd je zmagal—

Za državnega senatorja je uradno proglašen kot zmagovalec Wm. M. Boyd. Po prvem štetju v primarnih volitvah je izgubil za 1 glas napram kandidatu Dayu. Po natančnem uradnem štetju je pa Mr. Boyd proglašen za izvoljenega z 31 glasovi večine. V novembru bo pri glavnih volitvah tekmovalo 6 demokratskih in 6 republikanskih kandidatov za državne senatorje. Tistih šest, ki bo dobilo največ glasov, bo izvoljenih.

Poroka—

Na 12. junija se bosta poročila v cerkvi sv. Vida ob 10 zjutraj Edward Tramte, sin Mrs. Frances Tramte iz 6708 Edna Ave. in Miss Anna May Slogar iz West Virginije. Vse najboljše jima želimo v novem stanu.

Zveza Oltarnih društev—

Zveza skupnih oltarnih društev bo imela jutri skupno obhajilo pri sv. maši ob 9:30 v cerkvi sv. Pavla na Euclid Ave. in 40. cesta. Za slovenskega spovednika med sv. mašo je preskrbljeno. Po sv. maši bo posvetitev Presv. Srcu Jezusovemu, kakor je to želja clevelandskega škofa.

Sv. Reš. Telo—

Jutri bo katoliški praznik Sv. Reš. Telesa. V stari domovini je bil to zapovedan praznik. V Ameriki imajo pri nekaterih cerkvah procesije v nedeljo, kakor jo bodo imeli, na primer, v Newburghu pri sv. Lovrencu.

Sedma obletnica—

V petek ob 8:30 bo v cerkvi Sv. Vida maša za pok. Mary Turk v spomin sedme obletnice njene smrti.

—o—

Lewis zopet klican pred sodišče

Washington. — Zvezno sodišče je zopet izdalo poziv predsedniku premogarske unije, da se mora javiti in obrazložiti zakaj je prekinil pogajanja z Southern Coal Producers Association. Obtožen je, da je s tem, da je zapustil pogajanja, zopet prekršil določbe Taft-Hartley akta.

—o—

Katoliškega duhovnika so napadli in pretepli

Trst. — Slovenski katoliški duhovnik Anton Smerkolj je šel s šolsko mladino in dvema učiteljema k proslavi v Šervolo, ki je v jugoslovanskem delu tržaške države. Štirje komunistični banditi so duhovnika napadli in mu prizadejali težke poškodbe. Napad so uprizorili po maši.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države $8.50 na leto; za pol leta $5.00; za četrt leta $3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $10.00 na leto. Za pol leta $6, za 3 mesece $3.50.

1948			MAY			1948
S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

SUBSCRIPTION RATES

United States $8.50 per year; $5 for 6 months; $3 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States $10 per year. $6 for 6 months, $3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 104 Wed., May 26, 1948

Za združeno Evropo

Konferenca zastopnikov evropskih narodov v Haagu je izrazila sodbo, da za demokratično Evropo ni druge rešitve kot njeno združenje v enotno kontinentalno silo. Konferenco je sklical in jo vodil bivši predsednik angleške vlade in predsednik angleške konservativne stranke Churchill.

Angleška delavska stranka je na svoji letni konvenciji pred najvišjim strankinim forumom po govoru zunanjega ministra Bevina in bivšega finančnega ministra Daltona, ki je govoril v imenu parlamentarnega kluba in izvršnega odbora stranke, tudi sprejela resolucijo, ki pozdravlja idejo združene Evrope in določa naj stranka stremi, da čim preje pride do splošne socijalistično in demokratično urejene evropske državne organizacije.

Velika Britanija je torej po obeh svojih političnih strankah, ki jo v državnem življenju izmenoma vodita, odredila svoje stališče in se trudi, da bi bila v tem vprašanju v Evropi prva in vodilna.

Amerika je misel združene Evrope večkrat naglašala kot rešilno pot k pomirjenju in ustaljenosti razmer. Ameriške tozadevne deklaracije so sicer doslej manj uradne kot angleške ali zato ne manj učinkovite. Uradna Amerika se skrbno izogiblje, da ne bi imel kdo kaj razloga očitati ji, da se vmešava v evropske razmere, ki naj jih vodijo in o njih odločajo evropski narodi sami kolikor le morejo.

Amerika je Evropi priskočila na pomoč. Pomoč Evropi po Marshallovem načrtu je delo gospodarske obnove. Tak posel morajo voditi pred vsem gospodarske pobude in razlogi. Osnovna in najmočnejša gospodarska pobuda je pač v tem, da je gospodarstvo sveta neločljivo. Če je ves veliki evropski trg na tleh, se to čuti tudi v Ameriki. Če stotine milijonov ljudi živi na leta v beračiji in nezadovoljnosti, je to razlog za nove socijalne in politične nemire in nerede, ti pa so zopet povod za nove pretrese v celem svetu in vseh gospodarskih odnosih. Ko se je Amerika odločila, da gospodarsko zdravi Evropo, ni bila samo usmiljeni samaritan, tudi ni vrgla svojega blaga in dolarjev v morje, ampak je to storila pred vsem zato, da pomaga skrbeti za gospodarski red, potrebno živahnost na tržiščih in dvig blagostanja, kar vse je predpogoj, da napreduje tudi Amerika.

Po Marshallovem načrtu za pomoč Evropi ne daje Amerika milijonov tja v en dan. Zahteva, da države, ki hočejo biti deležne pomoči po tem načrtu, izpolnijo pogoje, ki jih Amerika določi.

Ti pogoji sami po sebi silijo evropske države, da si zopet med seboj pomagajo, da jih morejo izpolniti. Za izpolnitev teh pogojev je treba, da se evropske države med seboj povežejo v gospodarskih, finančnih, carinskih in produkcijskih ozirih. To morejo sedaj, ko je Evropa prerezana z železno zaveso, storiti seveda le tisti, ki niso vključeni v boljševiško diktaturo. Vsem svojim satelitom je Sovjetska Unija prepovedala sprejemati pomoč po Marshallovem načrtu. Pa že sedanje okrnjeno sodelovanje Evrope kaže tako lepe uspehe, da je dovolj dokaza, da je misel, izpeljiva, zdrava, koristna.

V svojih političnih posledicah torej Marshallov načrt gradi Združeno Evropo, ki je osnovna tendenca ameriške politike v Evropi.

Kaj je razlog in namen take politike? Sedanja zapadna Evropa ni uporabna za nikako mednarodno obnovitveno delo. Razbita je na številne male državice, ki so vse gospodarsko polomljene, vojaško na tleh, politično neurejene. Švica, Švedska in Nizozemska imajo vsaj urejen domači trg, upravo in finance, vse drugo pa je kot vrsta prepirljivih beračev, ki se trkajo na prsa in povdarjajo vsak svojo "suverenost." Suverenost se blešči v njihovih zunanjepolitičnih delih kot pocinkana medalja, ki nima veliko več vrednosti kot spominska reč, ki spada v muzej za starine.

Sredi take Evrope je 70 milijonov Nemcev brez Nemčije. Ti so tam, naj so kakršni pač so in moramo z njimi računati za jutri in v bodočnosti morda bolj kot danes. Zopet bodo zrastli z istimi lastnostmi kot so jih imeli, ko so prvo in drugo svetovno vojno začeli. Vprašanje je kako Nemce vključiti v neko skupnost, ki jim bo to preprečevala in onemogočala.

Za hrbtom razbite in skregane Zapadne Evrope je sovjetska trdnjava. V njej je 4,000,000 ljudi, kaznjencev, na prisilnem delu za svetovno revolucijo in novo vojno, ki bo v par tednih, če ne dneh, pohrustala zapadno Evropce predno bi ti mogli sploh kaj storiti za svojo obrambo.

Še celo v miru niso take zapadno evropske države kakršne so, zmožne nič storiti za svoje narode. Niso zmožne zasčititi jih niti pred lakoto niti pred socijalnimi nemiri. Vsega imajo in vse jim manjka, kakor drugi hočejo.

Iz vse te neznosne situacije reši Evropo samo združitev. Ni dovolj samo združitev tistih narodov, ki so danes v svobodni zapadni Evropi, ampak vsa Evropa mora biti združena. Samo demokratična zveza vseh evropskih narodov, bi bila država, ki bi odgovarjala sedanji mednarodni situaciji in potrebi.

Dolga je pot in težko bo delo za ta cilj. Ali nuja je tako velika in očividna, da se ji zdrava pamet ne bo mogla upirati. Pravilno organizirana demokracija ima dovolj sredstev, da bodo narodi, ki so zaljubljeni v svoje posebnosti, mogli biti koristni člani zveze, ne da bi kaj utrpeli. Carinske meje, državne meje, nacijonalistični šovinizmi in nasprotovanja morajo izginiti, smisel za skupnost mora nastati, vsi narodi naj se vključijo, vsak pa naj gradi in ohranjuje ne le sebe, ampak Evropo, njen mir in blagostanje.

Proti Hitlerjevemu in Stalinovemu konceptu Združene Evrope v suženjstvu je treba postaviti zgled kako je Združena Evropa lahko srečna v svobodi.

BESEDA IZ NARODA

V pozdrav novomašniku

Cleveland (Collinwood), O.- Vesel in prav pomemben dogodek, ki ga bomo kmalu praznovali farani fare Marije Vnebovzete v Collinwoodu, mi narekuje, da napišem tudi jaz par vrstic.

Saj kaj takega kot je nova maša je tako redek dogodek, da bi ga moral vsak faran in faranka prav z veseljem obhajati in biti prav hvaležen družini Pirce za žrtve, ki so s tem združene. Koliko težav in učenja je s tem združeno pa ve samo tisti, ki gre skozi to šolo.

Zato pa, dragi farani in faranke , pokažimo g. Pircu, da smo mu hvaležni za njegov trud in težkoče, ki jih je premagal skozi dolga leta učenja. Prosimo Boga, da mu pomaga še tudi pri vesh nadaljnih težkočah, ki so združene s tem težkim in tako vzvišenim poklicem, ki si ga je izbral.

V nedeljo 13. junija mu vsi prav iz srca zapojmo tisto prelepo pesem:

Novomašnik bod' pozdravljen,
od Boga si nam poslan...

Tebi, Justin Anthony, pa kličem v imenu oltarnega dršt. fare Marije Vnebovzete: Bog Te ohrani zdravega in veselega in On naj Ti da obilo blagoslova ni uspehov v vinogradu Gospodovem!

Vam, starši novomašnika pa želim, da bi vas ljubi Bog ohranil zdrave še mnogo let, da bi se veselili ob strani svojega sina-duhovnika.

Louise Kosmerl, predsed.

Možje in mladeniči

Cleveland, O. — Clevelandski škof Hoban, naš duhovni vodja, je odločil 4 tedne, od 16. maja do 13. junija, za pridobivanje novih članov in to v celi naši škofiji za to najmočnejšo katoliško organizacijo Najsvetejšega Imena. (Holy Name Society). Danes ta razburjeni, pokvarjeni, ter mlačni svet zelo potrebuje to močno katoliško organizacijo in to nepremagljivo moč proti zlobnim duhovom in krivim prerokom, se je izjavil naš glavni voditelj pravo-mislečiga ameriškega prebivalstva v Clevelanski škofiji.

O, mi vsi to dobro vemo, da ni naša obramba proti današnjemu zlobnemu svetu, proti komunizmu, ki želi ugonobiti celi svet orožje, topovi, streljvio ali celo atomska bomba, kakor tudi ne laž, golufija, tatvina ali ubijalstvo, o ne; takega orožja in takih zvijač za obrambo in reklamo se le naši nasprotniki poslužijo. Mi pravo-misleči in katoličani se moramo prijeti boljšega orožja; takega orožja, da bomo znjim našega sovražnika spreobrnili ne pa umorili. In tako orožje nam mudi ta velika katoliška organizacija Najsvetejšega Imena. To je tista čudodelna atomska bomba, katero moramo rabiti z eno besedo vsi mi katoliški možje in mladeniči. Samo ako pristopimo ter postenemo dobrostoječi udje ali člani te organizacije, imamo lahko upanje da bomo obvarovali naše edino še svobodne Zedinjene države pred to strašno nevarnestjo, katera prihaja iz vzhoda.

Ni prav nobene težkoče, da postanete udje te katoliške origanizacije, saj že v vsaki slovenski župniji v Clevelandu kakor tudi izven Clevelanda, bostoji društvo Najsv. Imena, samo pridružite se še ostali možje in fantje, kateri se do sedaj še niste, ker vas je še dosti, posebno v naši fari sv. Vida. Prošeni ste, da izpolnite tisti mali listek katerega ste dobili v cerkvi predzadnjo nedeljo ter ga izročite spet v cerkvi pri kolekti, stem boste postali člani društva Najsvetejšega Imena v svoji župniji in obenem člani Slovenske Zveze Najsv. Imena v Clevelandu, kakor tudi udje ene najmočnejše katoliške organizacije v tej deželi, katera je posebno sedaj v tem stoletju najpotrebnejša obramba katoliške vere in človeške svobode.

Na to pa tudi ne smemo pozabiti, da bo Zveza slovenskih društev Najsv. Imena obhajala 10 letnico svojega obstanka v nedeljo 30. maja v cerkvi fare sv. Lovrenca E. 81 St. v Newburgu. Obhajali bomo 10 letnico s skupnim sv. obhajilom vseh članov zveze, iz vseh šterih Clevelandskih župnij, tudi iz Barbertona so prošeni da se udeležijo ako jim je mogoče. Po sv. obhajilu, oziroma po maši, ki se prične 8:45 bomo stopili v dvorano pod cerkev kjer nam bodo nevburška dekleta pripravile običajni zajuterk in lahko se prigodi, da nam bodo tam pri sv. Lovrencu še kaj drugega servirali. Potem se bomo lahko udeležili njih procesije sv. Rešnega Telesa. (Saj veste, da imajo pri sv. Lovrencu tisto lepo navado, da praznujejo ta Gospodov dan s procesijo na prostem, kakor je bila ta navada v starem kraju). Na to skupno sv. obhajilo za 10 letnico Zveze Najsv. Imena smo vabljeni vsi člani od vseh društev zveze, kakor tudi tisti možje in mladeniči, kateri ste namenjeni pristopiti sedaj v tej kampanji.

In to ni še vse; še nekaj se pripravlja tam na Jutrovem. V nedeljo 6. junija ob 3 popoldne, istotam v dvorani pod cerkvijo sv. Lovrenca, bo predstava premikajočih slik, in sicer iz zadnje konvencije društev Najsv. Imena iz vseh Zedinjenih držav, ki se je vršila v Bostonu, Mass. septembra meseca lanskega leta. Videli bomo velike ter lepe parade in flote po mestnih ulicah. Nadalje bomo imeli priliko videti lepe a žalibog žalostne slike iz begunskih taborišč v Italiji in v Avstriji. Da vsega dosti in dobrega vam nudi Zveza društev Najsv. Imena. Zato pa, pridružite se nam vsi možje in mladeniči iz vseh slovenskih župnij, da pokažemo našim nasprotnikom, da je Kristus kralj nebes in zemlje.

Lawrence Bandi.

Opravičilo in pojasnilo

Cleveland, O. — Iz mojega dopisa glede nove hiše na naši 62. cesti in pa poročila, ki sem ga poslal članom korporacije, bi že morala do tega časa biti skoro dogotovljena, toda še kleti niso začeli kopati. To je pa že od vsake sile. Radi te hiše, ki se dela tako nekako, kakor je delal Noe barko, bom zgubil ves kredit v naselbini. Jaz verjamem, kar mi pove Mr. Edward Pucel, ki je manager McKaye družbe in to napišem, da bi ljudje in člani korporacije ne zgubili zaupanje.

Sedaj je tudi mene minila potrpežljivost in sem se začel jeziti nad Pucelnom. V torek večer 18. maja sva šla jaz in moj sin Frank v tovarno, kjer je hiša že skoro do cela zgrajena in sva, razume se, godrnjala. Mr. Edw. Pucel nama je razložil o nekatrih zadržkih; glavni zadržek je pa ta, ker hočejo da bo ta hiša, ki bo zgodovinska, šla na svoj prostor kot "Model" popolna, ker bodo potem druge hiše, vse popoldne. Mr. Pucel je nama in drugim, ki so bili tam, vse razjasnili, kako so izdelani posamezni kosi na novih strojih, ki so jih nakupili, povedal je tudi, da stroji delajo že nove komade za še druge hiše, ki se bodo delale takoj ko bo prva postavljena. Končno je zatrdil, da bodo do 20. oktobra, za 4. obletnico postavljene hiše na vseh parcelah. On trdi, da se bo lahko postavila ena hiša vsak teden. Pozneje pa še več. Zamuda pa je s tem, ker se za prvo hišo delajo modeli, pozneje pa s tem ne bo več prakticiranja.

Vidite ljudje božji, tako prekladamo krivdo iz rame na ramo, ker hočemo, da bi hiše izdelovali za ceno, da bi jih vsi lahko kupili. V kolikor se je dalo dobiti iz pogovora Mr. Pucelna, bo končno začeto vendar v dveh tednih. Živio!

Anton Grdina,
predsednik korporacije.

Šolska vzgoja otrok v Sloveniji

"Ciciban" je naslov šolskemu mesečniku, kateri se vporablja kot učna knjiga za otroke ljudskih osnovih šol v Sloveniji. Za leto 1945-46 v štev. 4 stran 63 pod naslovom "Dva velika" se čita:

"'Pred več kot sto leti je živel največji slovenski pesnik Prešeren zlagal je pesmi o svobodi. Sanjal je o domovini, kjer ne bo več krivic ne siromaštva ne neznanja. Zdaj postajajo Prešernove sanje resnica. Naš Tito jo ustvarja, Prešeren je želel, da bi bila naša zemlja bogata in močna. Naš Tito nam je povedal, kako jo naredimo bogato in močno. Prešeren je hotel, da bi se vsi naši narodi združili v ljubezni do domovine in postali janaški ter neustrašeni. Naš Tito jih je združil in ustvaril junaško in neustrašno vojsko. Prešeren je pel o baklji ljubezni in bratstvu. Verjel je, da bo ta baklja zaplamtela med ljudstvi naše domovine. Naš Tito je to bakljo prižgal. Zdaj gori iz src nas vseh."

Na strani 75 iste številke se pod naslovom "Vladimir Iljič Uljanov — Lenin" takole slavi:

"Pred dvaindvajsetimi leti 21. januarja 1924. je zajela vsa srca v Sovjetski zvezi velika žalost. Umrl je največji borec za pravico in svobodo. Zatisnil je oči voditelj sovjetskega ljudstva, za večno se je poslovil od svoje domovine veliki Lenin.

Najbolj so tega dne žalovali sovjetski pionirji. Žalovali so za Leninom kakor žalujejo otroci za svojim očetom. Saj jim je tudi bil oče! Postavil jim je lep dom, sončen in čist. V tem domu jim ne manjka ne kruha ne ljubezni. To domovje pionirjev je Sovjetska zveza.

Ko je bil Lenin še živ, se je rad družil z otroki. Pripovedoval jim je, kako je bilo včasih hudo in težko in kako so se morali njihovi očetje boriti zato, da bo sovjetsko ljudstvo srečno živelo na svoji zemlji. Pazno so otroci poslušali, dobro so si vse zapomnili in v svojih srcih obljubili, da ne bodo nikoli pustili, da bi jim kdo ukradel svobodo, za katero so umrli premnogi njihovi očetje.

Leta so minila in otroci, ki so Lenina poznali, so dorasli v mladeniče in može. Prišla je strašna vojna, ki je tudi nam prizadejala mnogo gorja. Nekdanji sovjetski pionirji niso pozabili svoje obljube. Zbrali so se okrog generlisima Stalina in pokazali vsemu svetu, da znajo braniti svobodo in pravico, tako kot jih je učil Stalin.

Po vseh mestih Sovjetske zveze so postavili Leninu velike spomenike. Nekateri so tako veliki, da bi pionirji padli vznak, ako bi se ne naslonili na mamico, ko pogledajo proti vrhu. Okrog teh spomenikov je vedno polno otrok. A ne razgrajajo, ampak molče in mislijo na to, kar so slišali o velikem Leninu. Molče in v srcu obljubljajo, da bodo tudi oni šli po poteh svojih očetov, ko do rastejo. Ko odhajajo, šepetajo, ko da bi se bali motiti velikega borca:

Slava Vladimirju Iljiču Uljanovu — Leninu".

V teh "Ciciban" šolskih knjigah je tudi več pesmi, kakšne vsebine so te pesmi nam na strani 74 četrte številke povedo:

Tončkovi vojaki

Tonček, ki dela prve korake,
pridno postavlja svoje vojake.
Prvi so mali — to so fašisti,
drugi so večji — to so nacisti,

(Dalje na 3. strani)

ČE VERJAMETE AL' PA NE !

Stergulcova Mimi se je prizibala k naši mizi, da bi nas vprašala, če smo prišli v gostilno kot gostje, ali samo firbec past. Kar čedno dekle je bila Mimi, ki je bila naših let in skupaj smo hodili na meniševsko univerzo. Za nas, kmečka tesla, je bila Mima, za domače in bolj izobražene ljudi pa Mimi; če bi bila rojena v navadni kmečki hiši, bi bila pa najprej Micka, potem pa Mica. Dokler smo hodili v šolo, ni bila nič več kot vse druge bunke in kadar so letele kepe v žensko druščino, je bil njen hrbet prav tako pripraven kot katere druge. Pozneje pa, ko je šla za par let v šole, je postala za druge ljudi gospodična, za nas, nekdanje njene šolske sovražnike, pa samo Mimi. Nismo dosti zahajali k Stergulcu, kar nas je bilo domačih fantov. Saj so bili sicer prijazni ljudje, vendar se nam je zdelo, da so nekoliko previsoki za nas.

Ko se priziblje Mimi do naše mize, vpraša: "Kaj pa bi vi?" Pa komaj je to izrekla, je že razprostrla roke in izbuljila svoje mile oči vame, kot bi bil kakšna prikazen z onega sveta. Pogleda natančneje, da bi se menda prepričala, če prav vidi, potem pa zastoka: "Joh, joh, za pet ran božjih. . . " Rada bi bila še nekaj rekla, ker usta je imela še vedno odprta na stežaj, ko jo naglo ustavim: "Tiho, avša!" Pri tem sem ji z očmi namignil proti oficirjem. Takoj je vedela, kaj je. Prisedla je in pritajeno me je pričela zmivati ter mi predočevati vse strašne kazni, ki si jih bom nakopal, ker sem se drznil preobleči v civilno obleko, pa si poleg vseh drugih nečloveških drznosti podstopil še to, da sem prišel koledvat naravnost med oficirje

"En liter vina nam prinesi!" je ukazal Tomažičev Tone na ves glas, bolj potihoma pa dodal: "Ne izdaj ga, Japčka, ti rečem! Midva z Janezkom mu nisva mogla ubraniti, ko je silil sem. Morda pa ni vse v redu v njegovi glavi. Pa to ni naša stvar. Ker je že tukaj, dajmo, da ga ne bodo spoznali. Če že misli, da brez tega ne bo izveličan, pa naj bo tako. Ker se oficirji ne zanesejo, da bi si upal mednje kak preoblečen vojak, jim ne bo prišlo na misel da bi si nas prišli pobližje ogledat. Ti, Mima, se delaj, kot bi bili kmetski fantje, ki smo prišli na liter vina. Včasih prisedi k nam, včasih pa k onimle glistam od oficirjev, da ne bodo kaj sumili." Da bo, se je zagvišala in me nekako spoštljivo pogledala, enčeš: ja, tak je fant, ki si nekaj upa Vstala je in šla po vino.

Med našo in oficirsko mizo je stal kostanj, ki je kolikor toliko posredoval, da se nismo zijali. Jaz sem se vsedel tako, da sem visoko cenjeni družbi kazal hrbet, da s tem pokažem, kako malo jih cenim na nocojšnji večer. Tako smo bili kar brez skrbi, da bi nas, to se pravi: mene, kdo spoznal.

"Joj," sem omenil prijateljema "kako bodo zijali naši fantje pri stotniji jutri, ko jim bom povedal, da sem bil z oficirji pri Stergulcu na ta večer. Ne bodo mi verjeli."

"To je pa res, verjeli ti ne bodo in če boš le preveč dokazoval, bi te morda še naznanili, da si nevaren človek, ker ni vse v redu s teboj. Najboljše bo, da lepo zase obdržiš."

"Menda bo res tako najboljše, čeprav že zdaj vidim, kako bo to težko. Rad bi, da bi ves svet vedel, da je sedel v civilista preoblečen vojak med častniki. Ljudje bi zijali vame kot v pravo čudo. Zaenkrat se bom kar sam pri sebi bahal. Edino to me malo skrbi, kako se bom obnašal jutri zjutraj, ko se bova videla z našim poročnikom. Mikalo me bo, da bi se mu prijazno nasmehnil in mu rekel: "Dobro jutro, gospod poročnik! Kar dobro smo ga cehali sinoči pri Stergulcu, kaj ne." Pa ne kaže, da bi ga spravljal v zadrego. Zdaj se pa za vsak slučaj organizirajmo. Tamle na hiši je luč in ti, Tone, ki si velik, boš stopil tje in jo ugasnil, če bi naneslo, da bi se kaj pokrotvičilo. V temi bomo naglo zmetali mize in stole na tistole lajbgardo, potem jo pa ucvrli s pozorišča."

"Načrte imaš vedno zelo pripravne," mi pove Janezek, "in tudi izpeljati bi se dali. Vendar je še najbolje, če ostanemo kar tako."

"Jaz pa pravim, da se ne podamo, pa je," ugovarja Tone. "Saj pravi pesem:

Ni fantov nas mnogo,
gojimo pa slogo,
če sila preti,
je eden za tri.

Torej le ne kakega umikanja. Kar bo, pa bo. Počakajta, da ga kanemo vsak en par kapljic na jezik da bomo bolj pri moči."

"Tjele na oficirsko mizo pokličimo liter vina," predlagam jaz, ki se mi je zdelo v dolžnost, da bi skrbel za cesarsko armado. "Saj vidita, da srebljejo samo tisti brizganec, ki ni ne voda ne vino, ker ne premorejo za kaj močnejšega. Bosta videla, kako bodo poželjivo gledali na našo mizo, kadar se nam bo prismejal liter ljutomerčana."

"Lepo mirno sedita in Boga zahvalita, da se vse izteka tako lepo mirno," naju kroti Čopčev Janezek. "Dozdaj gre vse še po paragrafih in nikar sami ne silimo v nesrečo." S Tonetom sva videla, da ima Janezek prav in tako smo sedeli tam pod kostanjem in kadar je k nam prisedla še Mimi, smo marsikatero uganili na račun generalnega štaba pri sosedni mizi, ki ni vedel da ga opravljamo.

DACHAU

Iz dnevnika slovenskega jetnika

Take komande oziroma taborišča so bila na primer v Allachu pri Muenchenu, Augsburgu, Ottobrunnu, Ueberlingenu itd. — Zapornik s tako označbo ni mogel v te zunanje komande, ampak je mogel najti delo le v komandah, ki so bile v dachauskem taborišču.

NAL (nicht aus dem Lager — ne iz taborišča) je bil znak za one politične ujetnike, ki so mogli biti zaposleni v taborišču le v onih delovnih komadah, ki niso hodile na delo izven taborišč. Tako je "črna komanda" (Schwarzkommando) hodila vsak dan iz Dachaua v Muenchen in nazaj. Zapornik s tako označbo ni mogel biti zaposlen v taki komandi. Zaporniki s to označbo so imeli največkrat še opraviti z Gestapo, ki jih je hodila naknadno v taborišče zasliševat, ali pa so bili po mnenju Gestapo posebno nevarni, ali pa njih usoda še ni bila dokončno odločena. Od Slovencev sta imela to označbo med drugimi tudi bivša jugoslovanska ministra Pucelj in Gosar. Nekaj časa jo je imel tudi pok. ing. Mačkovšek Janko, predsednik Družbe sv. Cirila in Metoda, ki ga je hodil gestapovski agent zasliševat iz Ljubljane v Dachau Imela sta jo tudi dva gorenjska kmeta Lavrič iz Smlednika in Firm, nekje od Moravč.

AE (Arbeitserziehung — delovna vzgoja) je bilo napisano na kartah onih zapornikov, ki so se kot delavci v Nemčiji pregrešili zoper stroge delovne predpise ter prišli zato za tri ali štiri mesece v taborišče, da se "vzgojijo" v delu. Taborišče jih k temu gotovo ni vzgojilo saj je bil vsak tak poizkus, tudi če bi se ga kdo lotil, že v naprej obsojen na neuspeh, saj so imeli nadzor nad temi ljudmi štubaki in kapoti, ki pa se vsaj v splošnem niso nikdar trudili, da bi podaljševali agonijo osovraženega režima. Le kak nacističen veljak je mogel biti tako neumen, da je mislil, da si bodo ujetniki iz posebne ljubezni do nacistov sami rezali vrv, po kateri edini so mogli upati priplezati do svobode.

V to vrsto je špadalo tudi 17, štirinajst do osemnajst let starih fantov iz Muenchena in okolice, ki so prišli na naš blok nekako februarja. Bili so to še otroci, ki so radi napačne vzgoje in stiske vojnih let zašli na kriva pota in začeli krasti, "organizirati" in voditi črno borzo. Bili so člani Hitlerjeve mladne (Hitlerjugend). Vendar v celi nacistični Nemčiji ni Gestapo našla primernejšega zavoda za to mladino. Poslala jih je v koncenthracijsko taborišče, da se tam med kriminalci in drugimi pokvarjenci vseh narodov priučijo tega, česar še niso znali. Poslala jih je v Dachau še takrat, ko je že tam razsajal pegasti tifus. Ti nedorasli, neodporni otroci so večinoma pomrli.

A (Aktionshaeftlinge — akcijski zaporniki). Omenjam jih na koncu, ker jih je bilo malo in so bili med drugimi zaporniki najmanj znani. Razen par izjem so bili vsi ti Nemci, ki so bili poslani v taborišče kot nasprotniki režima po neuspelem atentatu na Hitlerja 20. 7. 1944. Bivši komunisti, socialisti in krščanski socialisti so zakrivili le to, da niso bili nacisti in da so utegnili naciste na oblasti zamenjati. Smrt je med njimi na široko kosila. Ker so bili vsi na našem bloku, vem, da jih je od novembra 1944 do marca 1945 od kakih 150, umrlo 47. Med temi je bilo tudi par Slovencev s Koroškega.

Napačna bi bila trditev, da je Hitlerjev režim preganjal samo tujce. Kot je iz gornjih dveh primerov razvidno, je bil enako brezobziren in okruten tudi do Nemcev. Res je, da jih je bilo mnogo v taborišču na boljših položajih. Toda te položaje so si morali prav tako priboriti v težkem boju za obstanek, kot člani druge narodnosti. Razumljivo pa je seveda, da jim je bilo to lažje, ker so bili končno le Nemci, znali so jezik, bili so dalj časa v taborišču, pomagale so jim zveze in osebna poznanstva. Dejstvo pa je, da je bil vsak novinec, pa naj je bil to Nemec ali Rus, velika reva, če ni imel posebne sreče. Sposobnost, iznajdljivost, vztrajnost in zveze so v tem trdem in stalnem boju igrale veliko vlogo.

Koncentracijsko taborišče — mislim, da je bilo drugod prav tako — ni bilo nič drugega kot rezervoar delovnih moči za vsa mogoča podjetja, ki so bila v takem SS-ovskem središču, kot je bil Dachau. Taboriščni komandant (Lagerkommandant) je bil višji SS oficir, pod njim so bili taboriščni vodje (Lagerfuehrer) z vodji za zaslišavanje, raporte, bloke in delovne komande.

Od zapornikov je bil prvi taboriščni tarešina (Lageraelteste) z enim ali dvema namestnikoma, taboriščni pisač (Lagerschreiber), blokovni starešina (Blockaelteste), blokovni pisač (Blockschreiber) in njegovi pomočniki. Ti so bili odgovorni za red in disciplino v taborišču ter so prejemali povelja neposredno od SS. Delovne komande pa so vodili kapoti. Redno je imel en kapo pod seboj največ 50 ljudi Odgovoren je bil za red in disciplino pri delu ter za delovni uspeh.

Toliko o organizaciji taborišč. Slika gotovo ni popolna, ker ne pokaže, kako brezhibno in kot ura natančno je vse v taborišču funkcioniralo. Z majhno posadko in dobro organizacijo, zlasti pa z železno disciplino in brutalnostjo je SS uspešno do zadnjega krotila silne množice ljudi, saj je bila vedno v stanju s stražarskih stolpov v primeru kakega upora, uničiti taborišče v petih minutah.

(Dalje prihodnjič)

—o—

— V državi Colorado so najvišji gorski vrhunci v Ameriki, kajti od 59 najvišjih gorskih vrhuncev v Zed. državah jih je 46 v Colorado.

Bolezni na mehurju in žlezah

Ako imate težave z vodo in vas peče v odvodnem kanalu, ali če morate večkrat na vodo ali čutite bolečine v hrbtu, je to nevarno znamenje. Posvetujte se z zdravnikom, ki ima 15 let uspešne izkušnje v bolnišnici v tej posebnosti.

DR. PAUL W. WELSH
HYDROPATHIC CLINIC
423 Citizens Bldg., 850 Euclid Ave.
Telefon MAin 6016

Uradne ure: 10 do 4 razen ob sredah in po dogovoru

DO YOU GET VITAMINS?

Of course you do. Everybody does. Couldn't live if they didn't. The question is, do you get ENOUGH Vitamins? A great many people do not, and as a result, feel below par.

ONE-A-DAY
MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

A single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day, furnishes the basic daily quantities of the five vitamins whose requirements in human nutrition are known.

Get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules at your drug store.

MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

VESTI IZ SLOVENIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

še manj za zvezo s preteklotsjo, ampak zidajo samo ogromne zaboje brez lepote in brez okusa. Tako trdijo tuji arhitekti.

SUŽNJI DELAJO PO SUŽENJSKO. — Ko beremo o tem, kako in koliko se v Jugoslaviji zida, pa tudi neprestano beremo, koliko je nemarnosti pri vsem tem delu. Vedno slišimo o novih in novih saboterjih. Razni delavci pa tudi vodilni inženirji so obtoženi, da namenoma delajo napake, da nasprotujejo režimu. Koliko take obtožbe drže in koliko ne, je težko presojati. Eno pa sledi z gotovostjo iz tega, da nihče ne dela z veseljem, če mora delati kot suženj. V sredi aprila je bila v Belgradu dolga razprava proti inženirjem, ki da so tako zidali novo tovarno v Bežaniji pri Belgradu, da se je potem kos za kosom podiral. Nekateri inženirji so to plačali s smrtjo, toda kazen veselja do dela ne bo nikomur vlila. Tudi egipčovski suženj je delal, ker je moral in kolikor je moral.

PETLETKA IN PRVI MAJ. — Tujci, ki so opazovali proslavo prvega maja v Belgradu, so opazili, da je ves povdarek te proslave šel za tem, da navduši ljudstvo za delo na petletnem državnem planu. Vsi napisi in vsi vzkliki so bili dirigirani v tem smislu. Celo sovraštvo proti Amerikancem in drugim imperialistom je ta dan stopilo v ozadaje pred petleko.

NAPADI NA VATIKAN. — Da komunizem ne gleda prijazno nobene vere je znana stvar. Tudi Vatikan je ob vsaki priliki huda trča komunističnih govornikov. Ti napadi so se zadnje čase še pomnožili. Posebno spravljajo vsak korak papežev v zvezo z Ameriko, kakor da Amerika komandira papežu, kaj naj dela in govori. Tako imate v listih napise: "Papež najvnetejši agitator Wallstreeta." Podobno beremo tudi v "Prosveti." Torej pišejo komunistični prijatelji vsega sveta enako. Op. ured.) Posebno zadnji papežev nastop proti komunistom pri italijanskih volitvah je razburjal jugoslovanske komuniste.

TUDI NA DOMAČO DUHOVŠČINO se strašno jeze, da drži z Vatikanom. Značilen je bil članek v "Lj. pr." naslovom "Duhovščina in politika!" V tem članku pravijo komunisti, da duhovniki ne drže z "ljudsko oblastjo" Poseben očitek leti na ljubljanskega pomožnega škofa, da je sprejel od Vatikana mesto, ne da bi vprašal "ljudsko oblast" za dovoljenje. Torej škof bi moral dobiti dovoljenje od komunistov, da sme biti škof. To je svoboda vere! Pohvaljeni pa so tisti duhovniki, ki da so z "ljudsko" obalstjo. Priznati pa morajo, da je takih zelo zelo malo. Te poziva "Lj. pr." naj nastopijo. — No, radi Mikužev in Lampretov se ne bo Cerkev podrla.

TITO IN PRAVOSLAVNA DUHOVŠČINA. — Iz komunističnih listov se vidi, da so tudi razmere med pravoslavno srbsko Cerkvijo in titvoci vedno bolj zaostrene. Ko se je vrnil patriarh iz begunstva v Belgrad, je izgledalo, da se je čisto podal Titu. Iz napadov belgrajskih listov na cerkvene kroge pa se vidi, da so razmere med škofi in vlado napete. Obsodba sarajevskega škofa Nastiča, o katerem smo pisali, kaže, da pravoslavna duhovščina v večini komunizem z vso odločnostjo odklanja. Iz listov se tudi razbere, da skuša vlada organizirati nižjo duhovščino proti škofom in tako napraviti razdor. Tako čitamo o raznih zborih pravoslavne duhovščine, ki da pošilja Titu udanostne izjave. Izgleda, da so to naročene brzojavke, da bi varali javnost kakor da je pravoslavna duhovščina z njimi. Nekaj priskednikov pa se dobi povsod. Slovenci imamo Mikuže in Trstenjake, Hrvati svojega Ritika, ki se klanja titovcem in gosti protestante iz Amerike, ko jih Tito povabi, da bi pisali proti katoličanom.

TITO SPRAŠUJE. — Hrvatje, ki imajo Ritika za to, kar njegovo ime pove, si pripovedujejo o Titu sledečo:

Tito pride v neko v vas v Zagorju. Tam sprašuje o raznih stvareh. Nekega kmeta vpraša: "Kakšen je učitelj? Ali je reakcija?" Kmet odgovori: "Da, je." Tito vprašuje: "Kakšna pa je učiteljica?" Kmet odgovarja: "Reakcija." "Kakšni pa so drugi?" Kmet pravi: "O, drugi so pa vsi za Mačka." Za Tita torej ni nič ostalo.

—o—

ŠOLSKA VZGOJA OTROK V SLOVENIJI

(Nadaljevanje z 2. strani)

a korenjaki na drugi strani,
to so pogumni ljudje — partizani.

Črni fašisti kar nočejo stati,
vedno pripravljeni so le bežati.
Mrki nacisti neradi bežijo,
vendar pozna se jim, da se bojijo.

Ali junaški ljudje — partizani,
zbrani ob Titu na drugi strani,
to so vojaki, to borci so pravi,
tam obstojijo, kjer jih postavi.

Ko sem prečital te slovenske učne šolske knjige tu v Ameriki, jih presojal in primerjal z našimi ameriškimi, kakor tudi z prejšnjimi šolskimi knjigami pod cesarsko-kraljevo in pozneje z samo krajevo vlado, sem osupnil, ker sem spoznal, da Slovenci do pred nekaj let nazaj na najvišji stopnji izobrazbe, med slovanskimi narodi, so pod sedanjo vlado tako moralno propadli, da se je njih mladino začelo poučevati z knjigami, kjer se samo slavi in poveličuje revolucije in upore, organizirane po sovjetski zvezi.

Mladi, nežno čuteči otrok, se po teh knjigah dobesedno zainteresira samo za poboje, umore in požige, borbeno hrabrost, pogum in neustrašenost. —"To je vse, kar bodo mladi Slovenci in Slovenke rabili za srečno in zadovoljno življenje v prihodnosti, po odredbah vlade, katera si je umislila te knjige za pouk."

Da resnica je to, dragi Slovenec in Slovenka!

Resnica je pa tudi, da s knjigami take vsebine, kakor jih je začela vporabljati Jugoslavija v Sloveniji za šolski osnovni pouk, jih ne vporabljajo v najmanj civilizirani državi, če so količkaj samostojni, svobodni in neodvisni od sovjetske zveze ali bolje rečeno sovjetskega komunizma.

Resnicoljub

—o—

Znameniti tatovi knjig

Naši ljudje radi čitajo lepo knjigo. Saj vemo, kako nekatere knjige, ki jo posodiš, ne dobiš nazaj. Pisec teh vrstic je naročil petkrat Miklovo Zalo, a je nikoli ni dobil več vrnjeno, dvakrat Finžgarjevo "Pod svobodnim soncem", enako prestave Sienkievičevih romanov "Z ognjem in mečem, Križarji, Potop, Quo vadis." To ni čuda. Ljudje čitajo take knjige dokler jih popolnoma ne uničijo in v Trstu boš lahko našel med starino laško ali nemško knjigo, samo slovenske ne; kvečjemu Lampetovo sv. pismo ali "Naše škodljive rastiline" bivše Mohorjeve družbe.

Posebno mesto med uzmoviči zavemajo tatovi knjig in tukaj jih hočemo nekatere imenovati.

Pričnimo koj od začetka. Komaj so l. 1440 pričeli tiskati prve knjige, se je imovitih slojev poprijela strast za zbiranje knjig, in kot so se v prejšnjih stoletjih menihi pri prepisovanju knjig trudili z olepšanjem prvih črk (inicial) tako so tedaj pazili, da so knjigam preskrbeli lepo vezavo iz ebnelovine, z zlatom obrobljene i.t.d. Ta dragocena vezava je predvsem zanimala l. 1492 magistra Silvana iz Kelmorajna. Kot domači učitelj v najbolj imovitih hišah je imel dostop tudi do knjižnice in tako je v teku dveh let pokraj 462 knjig, kar je bilo za tiste čase, ko je bila knjiga silno redka, ogromna vrednost. Prodajal jih je na Francosko in v Italijo. Slednjič so ga zasačili pri tatvini nekega lepo vezanega sv. pisma ter ga kratko malo septembra 1492 obesili.

Drugi znan "bukvarski" tat je bil knjižničar Sacgues Milvano na berlinskem kraljevem dvoru. Mesto je dobil na Voltairjevo priporočilo. Kraljevi služabniki niso mogli trpeti osovraženega Francoza, čeprav je bil učenjak in je govoril gladko sedem jezikov. Čudno se jim je zdelo l. 1759, da je vsak mesec pošiljal po pošti v Pariz težek zavoj. Ko je nekoč poštar v Berlinu slučajno odprl en zavoj, je opazil v njem dragocene rokopise in knjige s pečati kraljeve knjižnice. Takoj ga je nanznanil kralju Frideriku II. in ta ga v navzočnosti g. Voltairja dobro oštel. Ko pa je po pregledu knjižnice spoznal, da manjka nekaj stotin dragocenih knjig, ga je pognal za vselej iz pruske države.

Ob istem času se je morala v Londonu pred sodnijo zagovarjati radi tatvine neka lady Dunston, ki je bila plemenitega porekla. Kot vdova je obubožala ter si s tatvino knjig iz plemenitaških knjižnic pomagala. Kot dobro učena ženska je znala ločiti pleve od klenega zrna ter je kradla le prvovrstne knjige, katere je potem za drag denar prodajala, dokler je ni neki lord skrivaj našel, ko je tlačila v svoj posebno veliki žep neko dragocено knjigo iz njegove knjižnice. Po enoletnem preiskovalnem zaporu se je še dobro zmazala radi tatvine v 192 privatnih knjižnicah, ker se je posrečilo njenim zagovornikom, da so jo zdravniki proglasli za neumno ter jo spravili v norišnico.

Ako hočemo po vrsti nadaljevati, z naštevanjem teh izrednih tatov, naj pride prvi na vrsto italijanski grof Cavucci della Semola, na vsak način največji tat v tej stroki. Najprej je bil nastavljen v Pisi kot profesor matematike, toda moral je kmalu opustiti to mesto, ker si je svojevoljno povišal plačo s tem, da je prodajal knjige iz vseučiliščne knjižnice.

Vkljub temu je dobil kmalu nato službo višjega oskrbnika pariške državne knjižnice in tu je bil v pravem pomenu besede postavljen kozel za vrtnarja. V kratkem času je pokral knjig za pol milijona frankov. Ko ni mogel več prikriti svoje izredne obrti, jo je popihal v London. Tu si je dal izstaviti od odličnih zdravnikov spričevalo, da ima bolezen "kleptomanijo" to je nagnjenje k tatvini.

Splošno je znano od tega kleptomana njegovo odlično delo "zgodovina računske vrednosti" in svet ga časti. Pri tem pa pozabi, da je bil ta mož prvovrsten uzmovič.

Enako je ravnal nemški filolog Bernhard Thiersch, kateremu so postavili spomenik v njegovem rojstnem kraju, in vendar je ta mož izropal knjižnico v Dortmundu in Halberstadtu.

K tem odličnim bukvarskim tatovom moramo prišteti laškega učenjaka profesorja Zaniboni iz Neaplja, ki je pokral za nekaj stotisoč knjig in jih prodal v Ameriko, odkoder se ne bodo več vrnile.

—o—

LEWIS DAJE UPANJE DA SE BO PREMOGARSKI SPOR REŠIL

Washington. — Predsednik premogarske unije John Lewis je dal časnikarjem izjavo, da še vedno upa, da se mezdni spor v premogarski industriji reši mirno z novo pogodbo do 1. julija. Napadal je predsednike Pittsburgh Consolidation Coal Co. in Island Creek Coal Co., da so oni krivi, da stvar še ni urejena in da grozi ustavitev dela v premogovnikih. Rekel je, da je največji interes Unije, da se uredi premogarski socijalni fond in vpraša nje penzij.

—o—

— Poslovanje ameriške vlade stane davkoplačevalce $72,000 vsako minuto. Od tega gre $9,000 za obresti na izposojeni denar.

Leta 1946 so naše vojaške oblasti spravi'e večje število zračnih trdnjav B-29, katere so pokrili s posebnim plastičnim pregrinjalom, da so bile tako zavarovane pred naravnim uničenjem. Sedaj pa te bombnike zopet odkrivajo ter jih bodo pripravili za zopetno uporabo. Slika je bila posneta na Robins zrakoplovni bazi v Georgiji.

DELO DOBIJO

Službo dobi
strežkinja v restavraciji za 4 večere v tednu. Za informacije pokličite IV 0688. (x)

MALI OGLASI

Poceni ledenica
Naprodaj je Frigidaire ledenica 6 kub. čev., porcelanasta zunaj in znotraj ter izgleda kot nova. Cena samo $90. Pridite in si jo oglejte na
819 E. 185. Street
Cleveland 19, Ohio
(106)

Avto naprodaj
Proda se 1930 Chevrolet 4 Door Sedan avto v dobrem stanju Vprašajte na 7510 Lockyear Ave. tel. HE 8056.
(May 26, 28)

Hiša naprodaj
Naprodaj je fina zidana hiša, velika klet, 7 sob. Za podrobnosti pokličite EN 4597 od 5 do 9 zvečer. (105)

Cvetlice in sadike
Ako hočete dobiti vsake vrste sadike za paradižnike in cvetlice, pojdite ponje k John Perse na Chardon Rd. vzhodno od Bishop Rd. Z vsakim nakupom nad $1.50, dobite 6 nageljnovih sadik iz Evrope. Lahko pokličete po telefonu Wickliffe 650-J.
(May 21, 26, 28)

SEDMAK
Moving & Storage
ALSO
LIGHT EXPRESSING
1024 E. 174 St.
KE 6586

Petrinka

IVAN MATIČIČ

Klavec jo je lepo objel čez glavo, svinja je otresla in ni dosti manjkalo, da ga ni šavsnila. Mož je bil pa vajen svojega posla in jo je nagovoril: "Ah, ti robavsi tako grdo ravnajo s tabo, midva sva pa prijatelja, nič se me ne boj!" Komaj pa je to izgovoril, je svinja silovito zatrepetala, nato pa zarjovela, kri pa je bušknila v podstavljeni škaf, kakor bi odprl veho pri sodu. Čimbolj svinja vrešči, tem globlje potiska klavec svoj nož. Možje ležijo s trebuhi na njej, da niti dihati ne more, a kljub temu vrešči, utriplje in brca, da je ljudem kar vroče. Dolgo in obupno se vleče rjovenje, a kri venomer dere. Od časa do časa svinja sunkovito zabrca in s hrbtom otrese, da bi možje kar odleteli, če bi se tako krepko ne držali. Polagoma prične vreščanje pojemati, glas se ji niža, postaja raskav in truden. Tuintam še zategne, sunkovito zatriplje z vsem životom, nakar prične pojemati, kri odteka, odteka. Noge se ji iztegujejo, postajajo voljne, a glava je omahnila. Konec. Zvalili so jo s truge, bila je ogromna ko medveka.

Zdaj pa po drugo. Mislili so, da bo šlo s to laže, ker je mlajša in lažja, a so se nekoliko zmotili. Bila je prožna in urna, goltanec pa tak, da je šlo kar skozi mozeg. Ijoj, koliko cviljenja in vreščanja, saj mora hišo raznesti in vso vas spraviti iz uma. Kaj še, za Orehovje je to najlepša melodija! In prav zato, ker so mislili, da ta druga ni tako nevarna, je niso tako krepko držali. Pa jih je ukanila. Komaj ji je klavec zasadil rezilo pod vrat, je silovito otresla, se vsem rokam prožno izvila pa šinila s truge. Jej, jej, to je šlo po veži in okrog truge! Če ne bi bila vežna vrata zaprta, bi palnila ranjena svinja na vas in niti prijazni klic gospodinje bi je ne spravil več nazaj. Popadala jih je in grizla—in imel iso le nekaj opravka, preden so jo spravili zopet na trugo. Z nje ni šla več sama, temveč so jo položili možje zraven stare.

Zdaj so trugo obrnili in pogožili noter staro. Bila je je polna truga. Polili so jo s kropom ter jo ošopali. Jej, kako je bila lepa, ko je bila ošopana. Odnesli so jo v hišo. Arduš, sopihali so ko voli, preden so spravili na oder tako neznansko težo. Tu se je je lotil klaveč, ostali so zunaj šopali drugo.

Medtem se je zdanilo in sosede so prišle pomagat. Joj, pri Petrinovih imajo klavni dan, velik praznik, največji v letu! Na ognjišču gori velik ogenj, pod zidanim kotlom gori in ženske tekajo sem in tja; toliko dela jih čaka, da same ne vedo, kako bi prijele. Brez skrbki, gospodinja ne bo izgubila glave, pojde vse lepo po vrsti. Dasi je videti Petrinka malce nataknjena, vendar se smehlja in prožno odreja ženskam delo. V hiši raztrančuje klavec veliko boharico in dedci mu svetijo s svojo napoto, a muhasti klavec jim s komolcem dopoveduje, naj gredo gledat rajši v kuhinjo, če se ocvirki že cvrejo. Vsem bo preskrbel dovolj dela, le malo naj potrpijo. — "Na, Tine, tu imaš parkelj; teci, teci hitro po šarkelj! Na, Lovre, tebi pa dam mehur; napihni ga očetu za otbak!" Ej, klemani klavec je bil kavelj! — "Komu pa rilec pa na okno, da se bodo ljudje, ki pojdejo mimo, priklonili Petrinovemu prazniku."

Kljub vsem burkam pa so morali klavcu pridno streči ter mu odnašati razsekane dele izpod rok. Bile so polagoma vse mize polne mesa in slanine, medtem ko je bila druga svinja še cela. Domači so stregli klavcu, razsekavali meso, sekljali ga za mesene klobase, danke in želodec. Tu pa že Petrinka sama odreja delo, odbira lepše in slabše dele ter gleda dedcem pod roke, da ne bo kaj narobe. Gospodar Petrin se na te reči ne razume dosti, on dela samo tisto, kar mu odkaže gospodinja. Se pač bolj razume na trame in lesene kolače, kakor na svinjske krače. Gospodinja teka venomer iz kuhinje v hišo, iz hiše v kuhinjo, povsod nadzira in odkazuje. Na ognjišču se že cvre velika ponev ocvirkov in mamljiv vonj se širi okrog hiše. Alo, h kosilu, žganci so v skledi! Kako je zvrhana skleda pa nič žgancev se ne vidi, čez in čez so zasuti z debelimi mesnatimi ocvirki, pod njimi pa žvrkajo žganci v masti. To so pristni orehovski žganci. Kako so dobri! Kar zadrhtijo, če se jih dotakneš. Mislite, da jih je kaj ostalo? NiNti ne za leseno žlico rednega gosta svetega Duha, ki so mu jo danes prav tako spodobno priložili zraven kakor sleherni dan. Morda jim bo drevi kaj ostalo, ko bodo klavce že nekoliko boleli nosovi. Na tako odličen zajtrk se spodobi seveda še obilna skodela vroče mlečne kave. Čast Bogu in svetemu Duhu, zdaj pa zopet na delo!

Ženske so se spravile prat črevа, zakuhale kašo, odstavile krop, pristavile vodo. Ljudje se ustavljajo pred hišo, se ozirajo noter pa voščijo srečen klavni dan. Kar noter, kar noter, dobite ocvirkov, na tak praznik se spodobi. — Joj, mati Petrinova, kako so dobri! Izvrstne svinje ste zredili! — Ej, čast Bogu! Le vzemite, saj pri vas ne boste nič klali. — Kaj bi klali, kozo? Veste, pri Česarkovih bodo pa tri zaklali, pri Klavževih pa štiri. — Joj, kar štiri! No, le vzemite, jutri pa pridite še po godlje!

Fantje so vlekli drugo svinjo na oder in boter klavec je vodil prenos: "Strela orehovska, dvigni, saj ste se najedli orehovskih žgancev!" Potlej se je pričelo novo razkosavanje in novi kosi so se kopičili po mizah in klopeh.

Žneske so se medtem spravljale delat krvavice. Polonica je prinesla v kotlička kuhane kaše pa jo natresla v škaf krvi. Potem je prinesla veliko ponev zabele z ocvirki in cvrto čebulo — in tudi to je vlila v škaf. Ko so vse dobro premešali, je pristopila gospodinja pa z veščo roko osolila kri. Nato je nasula cimeta, popra, mete, luštrka, majarona, rožmarina. Ko so spet dobro premešali, je gospodinja natresla še nekaj soli in dišav, zopet pokusila, nakar je velela pomočnicam, naj pričnejo. Nastavile so kravje rožičke na črevo pa vlivale vanje krvavo zmes. Prožno so sukale napolnjena črevesa, jih krivile in špinile ter spuščale lepo spolske klobase v sklede. Prišla je pomagat tudi Rezika.

Petrinka ji je dala opravilo. Med kuhan riž je zamešala jetra, močne začimbe, dišav in česna — in iz tega je delala Rezika bele klobase ali belice. Tudi te so bile izredno okusne.

S tem je klavec svoje delo opravil. Petrinkina desna roka ali Polonica je medtem pripravila obed ali južino ter jih sklicala vkup. Kisla repa z mesnatimi ocvirki jim je kaj dobro dišala, tudi rižž na mastni svinjski juhi ni bil napačen, še bolj pa krompir z mastno pečenko. A je je bila skleda, da te je zaneslo, če si jo dvignil. Od tega je pač ostalo nekaj svetemu Duhu. Nato še liter vina za boljše klavce, za slabše pa kisla repnica, ki je šla ta dan kaj dobro v slast.

Zdaj se je pričelo šele podrobno delo, ki ga zahteva ta klani dan. Mati, kako čemo to, kako ono? Kako, kam, s čim? vse mora rešiti gospodinja. Kateri kosi mesa se razsekajo, kateri nasolijo; kateri deli špeha se raztopijo za mast, a kateri bohi se obesijo v dim. Potlej poglej, duša krščanska, kako sekljajo meso, koliko se natrese med nadevo soli, popra, česna; kako narezavajo slaninо, kako nadevajo mesene klobase in danke. Želodce pa le pustiste, nalačila jih bo gospodinja sama, kakor se spodobi; saj nadevani želodec je biser orehovske koline. Potlej pa poglej še na ognjišče: če se pravilno topi slanina, če se krvavice že kuhajo, če je pripravljen krop za belice, če ni ogenj prehud ali če ne pojema. Brez skrbi, mati, saj je Polonica zraven.

Kako kaj napredujejo klobasarice? E, krvavic je na kupe! Velik kotel se jih že kuha, a jih je še polne sklede. Petrinka odbira meso in klobase in danke: to bo za koline, to pa za v dim. To za sušenje Petrinka nasoljuje, fantje ga pokladajo v čebre; čez nekaj tednov ga bodo obesili v dim.

(Dalje prihodnjič)

—o—

V BLAG SPOMIN

SEDME OBLETNICE SMRTI NAŠE BLAGAPOKOJNE SOPROGE IN NEZABNE MATERE

Margaret Marolt

ki je Bogu vdana za vedno preminila dne 26. maja 1941.

Bog odvzel soprogo in mater,
sedem let je že od tedaj,
a nismo Te še pozabili.
V srcih bdi še živ spomin;
počivaj v miru blaga duša
in prosi ljubega Boga za nas.

Žalujoči:

SOPROG in OTROCI.

Cleveland, O. 26. maja 1948.

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

Pocket Classic

RAYON gabardine is a good bet for school and office because it is serviceable and easy on the budget. Naturally it comes in this season's smart new fashions. This classic type dress made of Avisco rayon is modified to fit the new rounder silhouette by its large panier-like pockets.

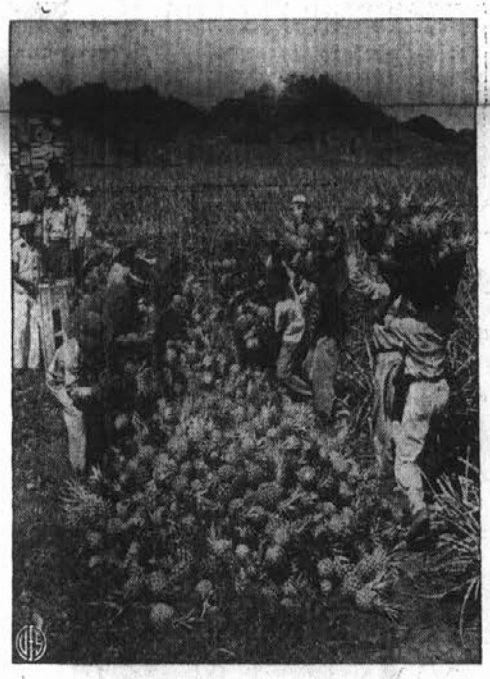

Letošnji pridelek "pineapple" v Puerto Rico je nadvse zadovoljiv in rekorden. Cenijo ga nad $2,000,000. To je tretji najvažnejši pridelek te dežele za sladkorjem in tobakom. Za obdelovanje tega sadeža je zaposlenih nad 5,000 ljudi.

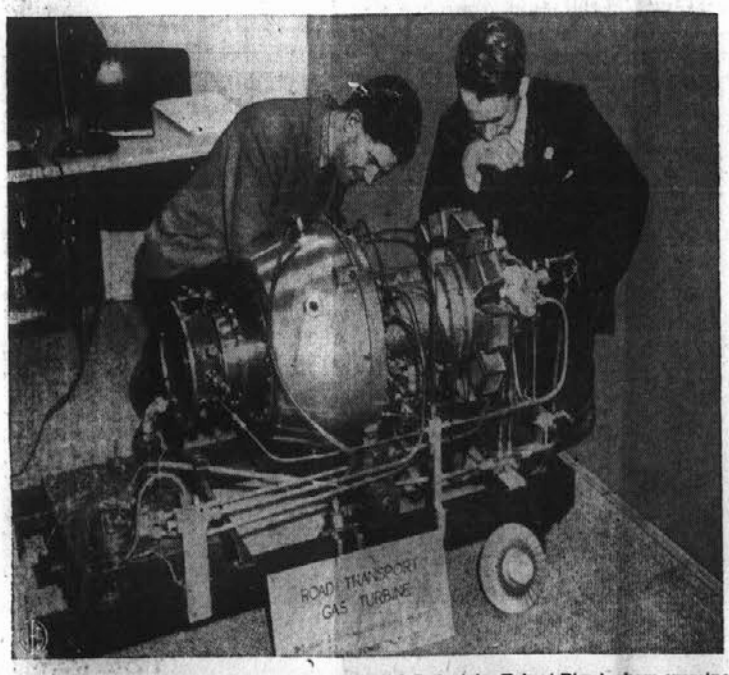

GAS TURBINE FOR CARS—Visitors at the British Industries Fair at Birmingham examine a gas turbine engine for autos. Its inventors claim it will eliminate gears, clutch, radiator, pistons, cylinders, spark plugs, exhaust fumes and vibration. It weighs 250 pounds, is designed to develop 160-brake horsepower, and can be adapted to any type of oil fuel.

OPPORTUNITY TO LEARN A PROFITABLE TRADE

De SIMIO SCHOOL OF SHOE REPAIR

G. I. Approved — Cleveland's Oldest

Classes: 7 to 12; 12 to 5; 5 to 10

For Information Phone or Write Miss Praught

418 Frankfort — SU 5542

STEVE F. PIRNAT

6516 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio—HE 3500

POŠILJA DENARNA NAROČILA v Evropske države, vse pošiljatve so jamčene.

PRODAJA ZABOJE za obleko in jestvine, sprejema pakete ter vse potrebno uredi za odposlati v stari kraj.

VRŠI URADNE NOTARSKE POSLE; za točno in vljudno postrežbo se cenjeni rojaki lahko zaupno obrnete na naš urad.

STEVE F. PIRNAT

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: **$2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave. — Cleveland, O.

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA FENDERJEV, OGRODJA IN ZA BARVANJE AVTOMOBILOV.

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 ST. CLAIR AVENUE

FRANK CVELBAR, lastnik.

Našim naročnikom v Chicagu

naznanjamo, da sprejema naročnino za naš list, kakor tudi za oglase: TISKOVNA DR. "EDINOST" v Chicagi, na naslovu 1849 W. Cermak Road.

Tam vam pomagajo tudi sestaviti na željo razne oglase, zahvale in naznanila, itd. ter iste nam pošljejo za objavo.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

HE 2730. 1146 E. 61st St.

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

v

vsaki slovenski hiši